

SXEDIO.FM7

8.12.1949: Η ΕΘΝΑΡΧΙΑ ΜΕ ΕΓΚΥΚΛΙΟ ΤΗΣ ΚΑΛΕΙ ΤΟ ΛΑΟ ΣΤΙΣ ΕΠΑΛΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Εθναρχία αφού αποφάσισε την διενέργεια του Ενωτικού Δημοψηφίσματος για τις **15** Ιανουαρίου **1950** περίμενε όπως όλες οι οργανώσεις της Δεξιάς τουλάχιστον εκδηλωθούν υπέρ του και στη συνέχεια με μια μακρά εγκύκλιο της καλούσε το λαό να αγωνιστεί για την επιτυχία του,

"Το δημοψήφισμα", τόνιζε, "αποτελεί ειρηνική μάχη, της οποίας η νικηφόρα έκβαση θα συμβάλει πολύ στον ενωτικό μας αγώνα" και γι' αυτό "καλούμε σε επιστράτευση όλους ανεξαιρέτα τους Κυπρίους".

Αναφερόταν στην εγκύκλιο της Εθναρχίας, στις **8** Δεκεμβρίου, την οποία υπέγραφε ολόκληρη η Ιεραρχία της νήσου και η οποία κυκλοφόρησε τελικά στις **10** του μήνα:

"Το Θεού δώρον είναι αλήθεια. Της θείας ταύτης ευλογίας η μικρά Πατρίς μας στερείται από αιώνων πολλών, Ξένος κυρίαρχος της νήσου μας κατά την τελευταίαν εβδομηνταετίαν παραμένει η Μ. Βρετανία.

Διά την ανάκτησιν της ελευθερίας της η Κύπρος ουδέποτε έπαυσε να αγωνίζεται και καθ' όλον το διάστημα της αγγλικής κατοχής εκδήλωσε ποικιλοτρόπως την θέλησιν της να απαλλαγή του ξένου ζυγού, διαμαρτυρίαι, υπομνήματα συλλαλητήρια, πρεσβεία, ουδόλως έτυχον της προσοχής του κυριάρχου, όστις τουναντίον μετεχειρίσθη παν μέσον προς κατάπνιξιν και υπονόμεισιν του εθνικού φρονήματος του Κυπριακού λαού, μετά καρτερίας αληθώς ελληνοχριστιανικής αντιμετώπισθησαν πάντα όσα ο ξένος κυρίαρχος εμηχανεύθη προς τον σκοπόν τούτον.

Και επήλθε τέλος ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος κατά τον οποίον μεγαλόστομοι ηκούσθησαν εκ νέου αι περί ελευθερίας και αυτοδιαθέσεως των λαών διακηρύξεις του στρατοπεδου των δημοκρατικών, εκ

των ηγετών του οποίου ησαν οι κυρίαρχοι μας Άγγλοι. Εις τον αγώνα εκείνον συνέβαλεν εκ των πρώτων η Κύπρος διά χιλιάδων στρατιωτών και του υλικού της πλούτου, ολοκαύτωμα δε κατέστη η Μήτηρ Ελλάς, διά να εξασφαλίση διά της θυσίας της και την πρώτην και την τελικήν συμμαχικήν νίκην.

Τερματισθέντος όμως του πολέμου, έπεα πτερόεντα απεδείχθησαν αι περί ελευθερίας και δικαιοσύνης επαγγελίαι της Μ. Βρετανίας και φενάκη αι προς την Ελλάδα και την Κύπρον αφειδείς υποσχέσεις της περί μερισμού των αγαθών της νίκης.

Οχι μόνον δεν είδομεν οι Κύπριοι την πραγμάτωσιν της εθνικής μας αποκατάστασεως αλλ' αντιθέτως αντικρύσαμεν την Μ. Βρετανίαν να μηχανάται τα πάντα διά παράτασιν της επί της νήσου μας κυριαρχίας της, προς συγκάλυψιν της ανεπιθυμήτου ευταύθα παραμονής της, τη είδομεν να αποπειράται παγίδευσιν του τόπου, να επινοή και δημιουργή την αμαρτωλόν εκείνην συμβουλευτικήν συνέλευσιν. Και όταν διά της σθεναράς αντιδράσεως της νήσου εξανεμίσθησαν τα περί επιβολής συντάγματος σχέδια, δεν είδομεν την ξενοκρατίαν να αναγνωρίζη και ικανοποιή την περί ενώσεως αξίωσιν της Κύπρου, αλλ' αντιθέτως και ηκούσαμεν τον μετά της Συμβουλευτικής ναυαγήσαντα Λόρδον Ουίνστερ να λέγη ότι ουδείς εκ του λαού υπέβαλε προς αυτόν την περί ενώσεως αξίωσιν.

Κυρπιακέ Λαέ,

Η ώρα της εθνικής αποκατάστασεως έφθασε. Σύσσωμον το πανελλήνιον, από των Βασιλέων ημών μέχρι του τελευταίου πολίτου, του τύπου και των σωματείων και ιδρυμάτων της ελευθέρας Πατρίδος, παρακολουθούν αγρύπνως και στοργικώς και ολοψύχως μετέχουν εις τον απελευθερωτικόν αγώνα μας, απανταχού του φιλελευθέρου κόσμου υπάρχουν πρόθυμοι και σημαίνοντες συνήγοροι της δικαίας αξιώσεως μας. Ας προσέξωμεν όμως. Ουδέποτε να λησμωνώμεν ότι η ελευθερία εδωρήθη μεν υπό του Θεού προς τον άνθρωπον, αλλά μόνον δι' αγώνων επιπόνων

και συνεχώς εξαναγκάζονται οι κυρίαρχοι να αναγνωρίζουν εις τους υπ' αυτών κυριαρχουμένους το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως.

Η μέχρι τούδε στάσις της Κυριαρχου Δυνάμεως έχει πείσει πάντας ότι αύτη παραμένει ασυγκίνητος προς της στερράς θελήσεως ημών όπως ενωθώμεν μετά της μητρός Ελλάδος. Ευγλώτως ομιλεί και η στάσις του άγγλου υπουργού των στρατιωτικών κ. Σίνγουελ, όστις αμέσως μετά την πρόσφατον επίσκεψιν του εις την Κύπρον, εδήλωσε προς τον τύπον εν Αθήναις, οιοσεί μυκτηρίζων τον αγώνα μας ότι ουδεμίαν υπέρ της Ενώσεως εκδήλωσιν αντελήφθη κατά την εν Κύπρω παραμονήν του.

Ανάγκη συνεπεία πάντων τούτων να εκδηλωθώμεν εντονώτερον. Εφ' όσον δε και πολιτικοί ηγέται της Αγγλίας διεκήρυξαν πανηγυρικώς και δη αυτός ούτος ο Βρετανός πρωθυπουργός κ. Αιτλη, ότι ουδείς λαός εξαναγκάζεται να παραμείνη ακουσίως εντός της Βρετανικής αυτοκρατορίας, το ενδεδειγμένον είναι, όπως διά τρόπον διεθνώς αναγνωρισμένου διαδηλώσωμεν την αμετάτρεπτον θέλησιν μας να ενωθώμεν μετά της μητρός Ελλάδος. Εντεύθεν, ως τεταγμένοι φρουροί των συμφερόντων της νήσου, προεκρίναμεν κατά τα ήδη εξαγγελθέντα, ως πρώτον μέτρον του παραιτέρω απελευθερωτικού αγώνος τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος. Τούτο διά να καταδειχθή διά μίαν εισέτι φοράν, ότι σύμπας ο λαός ουδέν άλλο επιζητεί, ειμή την ένωσιν.

Θα καλέσωμεν την Κυβέρνησιν όπως εάν θελήση να διενεργήση η ιδία το δημοψήφισμα, παρέχουσα άπαντα τα ενδεδειγμένα εχέγγυα διά την ελευθέραν και αμερόληπτον διεξαγωγήν του. Εάν η Κυβέρνησις δεν αποδεχθή την εισήγησιν ταύτην θα χωρήσωμεν ημείς εις το δημοψήφισμα, το οποίον και θα διενεργηθή την Κυριακήν της 15ης Ιανουαρίου 1950.

Κυπριακέ λαέ,

Καλείσαι όπως ηνωμένος και αδιάσπαστος υπέρ πάντα άλλην περίπτωσιν, επιτελέσης και τώρα το προς την δούλην πατρίδα καθήκον σου μετ' ενθουσιασμού. Δι'

ένωσιν και μόνον ένωσιν ηγωνίσθη επί τόσα έτη. Ένωσιν και μόνον Ένωσιν καλείσαι να επισφραγίσης διά της ψήφου σου, σύνθημα μοναδικόν έστω διά παντός: Ένωσιν και μόνον Ένωσιν. Και αυτήν να δοθή η ψήφος και του τελευταίου κυπρίου.

Το δημοψήφισμα αποτελεί ειρηνικήν μάχην οποίας η νικηφόρος έκβασις θα συμβάλη τα μέγιστα εις τον ενωτικόν αγώνα μας, διά την μάχην ταύτην καλούμεν εις επιστράτευσιν πάντας ανεξαιρέτως τους κυπριους, εις τον αγώνα τον καλόν ουδέίς να υπολειφθή.

Εμπρός Κύπριοι.

Όλοι εις τας επάλξεις διά την μάχην του δημοψηφίσματος, διά την εθνικν αποκατάστασιν μας, διά την Ένωσιν με τη αθάνατον Μητέρα Ελλάδα. Ο δίκαιος Θεός, όστις εδημιούργησε τον άνθρωπον διά να ζη ελεύθερος, είναι βοηθός και παραστάτης του αγώνος μας.

Ζήτω η Ένωσις".

Διάπυροι προς κύριον ευχέται

+ Ο Κύπρου Μακάριος

+ Ο Πάφου Κλεόπας

+ Ο Κιτίου Μακάριος

+ Ο Κυρηνείας Κυπριανός

+ Ο Σαλαμίνοσ Γεννάδιος

Εν τη Ι. Αρχιεπισκοπή Κύπρου τη 8η Δεκεμβρίου 1949".